НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО
Кафедра історії української музики
та музичної фольклористики

Дисципліна «Новітні тенденції в українській композиторській творчості кін. XX–XXI ст.»
Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Магістр»
Спеціалізації: «Музикознавствоо», «Композиція»

Викладач – кандидат мистецтвознавства, доцент Дерев'янченко О.О.

Період з 04.04 по 22.04.2020, заняття по середах

08.04.2020 Тема: Експериментально-інноваційні пошуки в сучасній українській музиці

Питання

1. Історичні аспекти розвитку пошуково-експериментальних тенденцій в українській музиці XX ст. Українські корені світового авангарду першої третини XX століття. Креативний досвід музичного авангарду 1960-х років у індивідуально-стильових проекціях творчості Л. Грабовського, В. Сильвестрова, В. Годзяцького. Семантичні аспекти звукових пошуків українського музичного авангарду 1960 – початку 1970-х років.
2. Рецепції західно-європейського та американського авангарду у звукових експериментах композиторів 1990-х років. Творчі пошуки А.Загайкевич, С.Зажитька, С. Луньова, В. Рунчака, К. Цепколенко, Л. Юріної та ін.: інструментальний театр, інструментально-конкретна музика, впливи жанру перфоменсу,
3. Інноваційні пошуки композиторів перших двох десятиліть XXI століття. Застосування методу художнього синтезу, перформансу та відеоарту як форм художнього вираження в музичній композиції. Художні принципи та композиційно-технологічні складові. Темброві пошуки та експерименти сучасних українських композиторів.
4. Українська академічна електроніка та електроакустика. Діяльність електроакустичної лабораторії НМАУ імені П.І.Чайковського. Творчі проекти А. Загайкевич та її учнів. Композиційно-технологічні ідеї та прийоми їх реалізації. Засвоєння нових жанрів і технік композиції у практиці сучасних представників напрямку.

Музичні приклади із творчості композиторів

А.Загайкевич, С.Зажитько, А.Карнак, С. Крутіков, С. Луньов, І.Небесний, В.Польова, С.Пілютіков, О.Ретинський, В. Рунчак, І. Тараненко, К. Цепколенко, М. Шалигін, М. Шоренков, Л. Юріна та багато інших.

Література

1. Берегова О. Постмодернізм в українській камерній музиці 80-90-х років XX сторіччя. К., 1999. 141 с.
2. Горохівська С. Інструментальний театр у творчості українських композиторів (В. Рунчака, С. Зажитька, М. Шоренкова) // Українське музикознавство. К., 2011. Вип. 37. – С. 189–204.
3. Дерев'янченко О. Звукові світи українського музичного авангарду 1960-х років // Музичне мистецтво: зб. наук. ст. Вип. 8. Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2008. С. 29–40.
4. Максименко М. Своєрідність концептуалізації перформансу в творчості провідних українських композиторів // Музичне мистецтво і культура: Науковий вісник ОДМА імені А.В. Нежданової. Одеса, 2007. Вип. 8. Кн.1. – С. 61–72.
5. Мариняк-Черевко К. Електронна музика як прояв української художньої традиції (на прикладі творів Івана Небесного) // Молоде музикознавство. Львів, 2002. Вип. 7. С. 71–79.
6. Ракунова И. Новые композиторские технологии: творчество Аллы Загайкевич. К. : Феникс, 2010. 208 с.
7. Черевко К. До дефініції електроакустичної та акусматичної музики (на прикладі творів А. Загайкевич) // Музикознавчі студії. Львів : Сполом, 2007. Вип. 16. С. 108–115.
8. Зинькевич Е. Музыка говорит языком нашего времени // Память об исчезающем времени. Страницы музыкальной летописи. К. : Нора-принт, 2005. С. 215-217.
9. Сюта Б. О. Проблеми організації художньої цілісності в українській музиці II половини XX ст. К., 2004. 120 с.
10. Чернова І. Феномен гри в інструментальному театрі постмодернізму // Музична україністика: сучасний вимір. Київ–Івано-Франківськ, 2008. Вип. 2. С. 113-121.
11. Чібалашвілі А. Особливості втілення художнього синтезу в українській камерній музиці кінця XX – початку XXI ст. // Культурологічна думка. 2011. №3. С. 127-132.
12. Чібалашвілі А. Прояви концептуального синтезу в творах К.Цепколенко, В.Рунчака // Культурологічна думка. 2016. №9. С. 144-148.

Додаткова література

1. Загайкевич А. 100 років української електроакустичної музики // Музика. 2015. №1. С. 52-55.
2. Зинькевич Е. Память об исчезающем времени: Сб. ст. К., 2005:
   а) В ожидании себя, или куда зовет "взыскующий сущел"? С. 161-168.
   б) Ещё! Или "Два дня и две ночи новой музыки". С. 194-200.
3. Камінський В. Є. Електронна та комп'ютерна музика : навчал. посібник. Львів : Сполом, 2001. 212 с.
4. Максименко М. О. Феномен перфомансу в творчості сучасних українських композиторів : автореф. дис. … канд. мист. : спец. 17.00.03. Одеса, 2009. 16 с.
5. Сюта Б. О. Експериментальна музика // Українська музична енциклопедія. Т. 2. Київ, 2008. С. 14–15.
6. Сюта Б. О. Електронна музика // Українська музична енциклопедія. Т. 2. Київ, 2008. С. 17–20.

15.04.2020 **Тема: Неофольклорна тенденція в творчості сучасних українських композиторів**

Питання

1. Хоровий фольклорний театр Л. Дичко. Хорові акапельні опери «Золотослов», «Різдвяне дійство».
2. Принципи опрацювання фольклору в творчості Г. Гаврилець. Музично-сценічне дійство «Золотий камінь посіємо». Фольк-концерт «Кроковеє колесо». Фольк-ораторія (концерт) «Барбівська коляда». Ораторія «Віють вітри».
3. Неофольклорна тенденція в творчості В.Зубицького. Хорові фольклорні мініатюри (триптих «Співаночки») та фольк-концерти («Ярмарок», «Гори мої»). Фольклорний напрямок у баянній творчості (Карпатська сюїта, Соната №2 Слов'янська та ін.).
4. Жанр фольк-балету в сучасній українській музиці. Естетико-стильові засади перетворення національного фольклору в балетній творчості Є.Станковича (фольк-балет «Майська ніч» та «Ніч перед Різдвом»). Балет фольк-містерія О. Шимка «Обранець сонця».
5. Жанр фольклорного хорового концерту в творчості Ю. Алжнєва (Співомовки", "Дівич-сон", "Пробудження").
6. Неофольклорні твори І. Алексійчук. «Потойбічні ігри».

Література

1. Бенч О. Г. Архетипи української обрядової культури (на прикладі хорової творчості Ганни Гаврилець) // Хорове мистецтво України та його подвижники : матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Дрогобич, 19 – 20 жовтня 2017 року).Дрогобич, 2017. С. 5-17. URL: http://ddpu.drohobych.net/konf-xorovemystectvo.
2. Бєлік-Золотарьова Н. «Золотослов» Л. Дичко як оперно-хоровий феномен. URL: http://lib.pu.if.ua/files/Visniki/visnyk-myst-2011-21-22.pdf
3. Варакута М. И. О фольклорных истоках жанра хоровой миниатюры в современной украинской музыке (на примере минитриптиха «Співаночки» В. Зубицкого) // Музичне мистецтво і культура. Одеса, 2012. Вип.15. С.254-265.
4. Варакута М. И. Хоровой концерт «Гори мої» В. Зубицкого : жанрово-стилевые аспекты трактовки жанра в современной украинской музыке. URL: gesj.internet-academy.org.ge/download.php?id=2372.pdf&t=1.
5. Гаврилець Г. «Барбівська коляда» // Музика. 2011. №3. та Музика 2012. №1
6. Гончаров А. Неофольклористичні тенденції у баянній творчості В.Зубицького : автореф. дис.. канд.. мист. К., 2006.
7. Грица С. Леся Дичко в житті і творчості: монографія. Дрогобич, 2012.
8. Зинькевич Е. С. Симфонические гиперболы. О музыке Е. Станковича. Сумы, 1999. С. 145–166.

9. Осипенко В. В. Структурно-семантичний інваріант хорового концерту (на матеріалі хорової творчості Ю. Алжнєва) : автореф. дис. ... канд.. мист. – Харків, 2005.
10. Пахомова Є. Неофольклористичний контекст оперної творчості Лесі Дичко (на прикладі опер «Золотослов» та «Різдвяне дійство»). URL: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?
11. Шимко О. Балет фольк-містерія «Обранець сонця»: офіційний сайт балету. - http://obranets.narod.ru/index.html.

Додаткова література

1. Бенч О. Фольклорні архетипи у хоровій творчості Ганни Гаврилець. URL: http://knmau.com.ua/naukoviy_visnik/075/pdf/08.pdf.
2. Лунина А. Анна Гаврилец. Аутентика: глубинная почвенность, ментальная характерность, национальная своеобычность… – попытка понять «предел смысловой беспредельности»?.. // Лунина А. Композитор в зеркале современности: в 2-х тт. Том 1. К. : Дух і Літера, 2015. С. 141–148.
3. Северинова М. Архетип софійності як основа музично-драматургічного потенціалу (на прикладі творчості Г. Гаврилець). URL: http://glierinstitute.org/ukr/digests/038/22.pdf.
4. Чекан Ю. Про два принципи організації образу світу (на прикладі української музики 1970–1980-х років) // Українське музикознавство. Вип. 26. К., 1991. С. 94–102. (про хорові концерти В. Зубицького)

22.04.2020

Тема: Трактування барокових жанрів у творчості сучасних українських композиторів

Питання

1. Неокласична тенденція в українській музиці XX-XX століття. Історичні аспекти розвитку.
2. Тенденція звернення до інструментальних, вокально-симфонічних жанрів західно-європейського бароко (сюїта, партита, concerto grosso, пасакалія, чакона, поліфонічні цикли, Пасіони тощо) в композиторській творчості останньої третини XX століття:
   - Жанр партити в творчості М. Скорика.
   - Трактування жанру сюїти у творі В. Сильвестрова «Музика у старовинному стилі» для фортепіано.
   - Інтерпретація жанру Concerto grosso в творчості В. Губаренка.
   - Поліфонічні цикли «19 концертних фуг» А. Караманова, «34 прелюдії і фуги» для фортепіано В. Бібіка, «6 прелюдій і фуг» для фортепіано М. Скорика.
   - «Страсті Господа нашого Ісуса Христа» та Чакона для симфонічного оркестру О. Козаренка.

3. Відродження жанрів та рис українського бароко в Концерты для хору, солістів, симфонічного оркестру „Сад божественних пісней” І. Карабиця. Хорові духовні концерти Є. Станковича, М.Скорика. Риси прояву необароко в Симфонії №3 “в стилі українського бароко” Л. Колодуба.
4. Індивідуально-авторське трактування барокових жанрів у творчості композиторів XXI століття. «Страсті за Тарасом» Є. Станковича, Concerto grosso №4 «Пори року» для скрипки і камерного оркестру З. Алмаші, цикл «Танці грудневої ночі» для скрипки соло В. Вишинського, Модальні прелюдії і фуги *in C* Б. Стронька.

Література

1. Бентя Ю. Concerto grosso В.Губаренка як приклад сучасної інтерпретації барокового жанру // В. Губаренко: сторінки творчості: Науковий вісник НМАУ. Вип.32. Кн.4. К., 2003. С.127–142.
2. Зинькевич Е. Динамика обновления. К., 1986. С. 141–148.
3. Калашник М. Сюита и партита в фортепианном творчестве украинских композиторов XX века. Х., 1994. С. 103–114.
4. Кияновська Л. Мирослав Скорик: людина і митець [монографія]. Львів, 2008.
5. Клин В. Українська радянська фортепіанна музика. К., 1980. С. 227–232.
6. Мельник Л. «Сад божественних пісней» І. Карабиця в контексті необароко європейського та українського // Vivere memento: Науковий вісник НМАУ. Вип. 31. К., 2003. С. 88–96.

Додаткова література

1. Тукова І. Г. Функціонування інструментальних жанрових моделей західноєвропейського бароко в українській музиці II половини XX ст.: автореф. дис. ... канд. мист. / спец. 17.00.03 спец. Муз. мистецтво. К., 2003.
2. Мельник Л. О. Необарокові тенденції в музиці XX століття: автореф. дис. ... канд.. мист. / спец. 17.00.03 спец. Муз. мистецтво. Київ, 2004. 19 с.
3. Олексів Я. В. Рецепція жанрів сюїти і партити в українській баянній музиці другої половини XX століття: автореф. дис. канд. мист. / спец. 17.00.03 спец. Муз. мистецтво. Львів, 2011.
4. Довгань П. Жанрово-стильова динаміка укр. камерно-інструментальної сюїти XX ст.: автореф. канд. .. мист. / спец. 17.00.03 спец. Муз. мистецтво. Львів, 2010.